

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmonij) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Azja. — Doniesienia z ostatniej pocztą. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka. Sprawy krajowe.

(Zaraza bydła.)

Lwów, 8. marca. Według wykazów nadesłanych w drugiej połowie zeszłego miesiąca wybuchła zaraza na bydło w Gdeszyczach, obwodzie Przemyskim, w Grabowie, obwodzie Złoczowskim, tudzież w Ottyni, Słupkowie i Ostrowie, obwodzie Stanisławowskim. Zaraza grasuje zatem w 23 miejscach, licząc z dawniejszemi, gdzie jeszcze nie była przytłumiona.

W tych 23 miejscach, z których po jednemu przypada na obwód Przemyski i Złoczowski, 6 na Brzeżański, 8 na Stanisławowski, a 7 na obwód Tarnopolski, między ogółowym stanem 7770 sztuk bydła w 99 oborach zachorowało na zarazę 541 sztuk, z których 129 wyzdrowiało, 345 odeszło, 18 zabito, a 49 w 14 miejscach według ostatnich raportów jeszcze w stanie chorym pozostało.

(Ukrócenie procesów politycznych. — Zmiany w ambasadzie rosyjskiej w Wiedniu.)

Wiedeń, 6. marca. Litografowana korespondencya austriacka z 5. b. m. pisać: Wydane właśnie rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych przepisuje na przyszłość we wszystkich wypadkach przekroczeń, podlegających rozstrzygnięciu władz politycznych, krótką ustną procedurę, i postanawia, ażeby tylko najważniejsze punkta i rezultaty procesu wciągano do rejestru karnego, prowadzonego podług przepisane formularza.

Sprawa, w której odpadają wszelkie nienależące głównie do rzeczy rozpoznania i indagacye, ma być zazwyczaj ukończona w ciągu jednego posiedzenia, a z ukończeniem należy oznajmić natychmiast wyrok obwinionemu.

Zresztą ma być stronom interesowanym wydawany na żądanie zamiast wyroku wyciąg z odnośnych rubryk rejestru karnego, który też i w razie rekursu ma zastępować dawne akta procesowe i obszernie raporta.

Ta procedura zastosowana już z korzyścią do przekroczeń ustawy leśnej, przyczyni się znacznie do uproszczenia i skrócenia procesów politycznych, zwłaszcza że władzom zalecony został równocześnie jak największy pośpiech w urzędowaniu.

— Wiedeński korespondent donosi, że bawiący w Wiedniu książę Demidów ma być mianowany reprezentantem Rosji przy tokańskim dworze. Jak wiadomo, był dawniej książę Demidów przydzielony przy rosyjskim poselstwie w Wiedniu, a podczas wschodniej wojny położył wielkie zasługi licznymi ofiarami na ulżenie wojennych ciężarów i na wsparcie cierpiących rodaków. Zapewne spowodowało także i to polecić księciu Demidów poselstwo w Florencyi, że posiadając księstwo San Donato w Toskanii, posiada oraz tokańskie prawo obywatelstwa. Do innych zmian w rosyjskiej dyplomacyi w Wiedniu można policzyć także i mianowanie dotychczasowego pierwszego sekretarza przy wiedeńskim rosyjskim poselstwie pana Knorring radcą poselstwa, na miejsce księcia Wolkońskiego, równie jak spodziewane mianowanie barona Mohrenheima dotychczasowego radcy ministerjalnego w kancelaryi księcia Gorczakowa radcą poselstwa w Berlinie.

Wykaz stanu

austriackiego banku narodowego na dniu 2. marca 1858.

Stan czynny.	złr.	kr.
Moneta brzęcząca i sztaby złote	92,136.281	3 1/4
Pożyczka Hamburgska w sztabach srebrnych: w		
przódniach kolon. grzywnach 361.479 " 15 "		
12 1/2 gr. a złr. 20 7,229.599 " 31 "	99,365.880	34 1/4
Eskomptowane efekta, przypadłe złr.		
między 5 i 92 dniami 46,463.875		31 1/4
detto w Pradze 3,409.164r. 23k.		

Eskompt. w Bernie 2,483.317r. 49k.				
detto w Peszcie 2,523.092r. 35k.				
1,400.000r. —k.)				
dit. w Tryeście 3 632.560r. 24k.)	5,032.560r.	24k.		
detto we Lwowie 827.165r. 55k.				
detto w Gradcu 999.354r. 9k.				
detto w Linzu 664.776r. 13k.				
detto w Olomuńcu 873.797r. 15k.				
detto w Opawie 499.445r. 13k.				
detto w Kronsztad. 999.782r. 33k.				
detto w Klagenfurc. 310.803r. 36k.				
detto w Krakowie 193.932r. 8k.				
detto w Lublanie 361.298r. 35k.				
detto w Fiumie 573.359r. 32k.				
ditto w Debreczyn. 355.401r. 41k.				
detto w Temesw. 439.071r. 1k.	złr.	kr.	złr.	kr.
detto w Reichenberg. 469.425r. 53k.				
detto w Iaspruku 131.975r. —k.	21,147.724	3	67,611.599	34 1/4

Zaliczki na deponowane według statutów krajowych obligacye spłacalne najdalej za 90 dni	74,415.600	—
detto w pożyczkowych zakładach filialnych	11,153.100	—
Pożyczka na hipoteki	16,545.200	—
detto od państwa gwarantowana	1,043.800	—
Fundowany dług państwa na spłacenie pieniędzy papierowych w. w. a mianowicie:		
a) po 4% uprocentowany 25,266.263r. 59 1/4 k.		
b) nieuprocentowany 28,418.090r. 19 1/4 k.	53,684.354	18 3/4
Uregulowany konwencya		
października 1855 dług hipotekowany na dobrach skarbowych oddanych bankowi narodowemu do sprzedania	155,000.000r.	— k.
Z tego przychodami z dóbr zmniejszono	5,300.000r.	— k.
	149,700.000	—

	złr.	kr.
Stan funduszu rezerwowego w oblig. rząd.	10,361.558	31
Stan funduszu pensyi w akcyach bankowych	1,117.122	16
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów	17,123.580	55
Suma	502,121.796	9

Stan bierny.

	złr.	kr.
Obieg banknotów	377,730.880	—
Listy zastawne w obiegu	8,123.200	—
Fundusz rezerwow	10,361.588	17 3/4
Fundusz pensyi	1,121.412	—
Niepodniesione jeszcze dywidendy, mające się spłacić asygnacye, tudzież saldi bieżących rachunków	1,601.865	51 1/4
Fundusz bankowy	103,182.850	—
Suma	502,121.796	9

Ameryka.

(Domowe zamieszki w republice argentyńskiej.)

Piszą do *Monitora floty* z Montevideo, 4. stycznia: Co się dzieje w republice Uruguayu, może się łatwo zakończyć rewolucją. Już w miesiącu grudniu wywołały wybory powszechne zamieszanie, a pułkownik Silveira podniósł od tego czasu w prowincyi Minas bunt ze swemi bandami. Uderzył na miasto Minas, które nie stawiało żadnego oporu, i ztąd posuwa się w małych dziennych marszach ku stolicy. Rząd stawia ile można tamę, aresztował kujących podstępny, ścigał wojska, z tem wszystkiem nie czuje się silniejszym. Głoszą, że rządowe wojska zostały w potyczce pobite. Stolica dziś jest prawie w stanie oblężenia, i około 200 barwnych stoi już od dnia 1. stycznia na wzgórzu Cerrito. Słychać, że czekają tylko generała Cezara Diaz, a może nawet na ekspozydenta Flores; ażeby powziąć stanowcze kroki. Cudzoziemskie okręta wojenne w porcie wysadziły na prośbę gubernatora 200 ludzi na ląd, ku ochronie krajowców swoich. Zgoła rząd widocznie chwiefie się i niema za sobą i czwartej części mieszkańców,

Anglia.

(Zwłoki księcia Audhy. — Proces księgarski. — Nowe ministerium. — Domyślny ambasador do Turcji. — Posiedzenie z d. 1. marca.)

Londyn, 3. marca. Pośmiertne zwłoki księcia Audhy odejda do Paryża i spoczną na cmentarzu Pere la Chaise obok zwłok zmarłej Królowy, jak to pierwotnie było w zamiarze.

— Księgarz Truelave, oskarżony o ogłoszenie pamfletu przeciw Cesarzowi Francuzów pod napisem: *Czy pozwala się usprawiedliwić zabójstwo tyrana?* ma stanąć przed sądem przysięgłych. Tymczasem jednak za złożeniem kaucyi puszczono go na wolność.

— Rodzina królewska przybyła wczoraj szczęśliwie do Osborne. Wszyscy posłowie zagraniczni byli wczoraj z pierwszą wizytą u nowego sekretarza stanu w ministerium spraw zewnętrznych, lorda Malmesbury.

— Donosząc dziś z wszelką stanowczością o ustąpieniu lorda Stratford de Redcliffe z posady posła w Stambule, nie nadmieniają dzienniki *Times* i *Morning Herald* ani jednym słówkiem, kto ma zająć jego miejsce. Zdaje się jednak wielce podobną do prawdy, że jak donoszono dawniej, admirał lord Lyons uda się w poselstwo do Stambułu, bo zdał wczoraj stanowczo naczelne dowództwo nad flotą śródziemną admirałowi Arturowi Fawshawe, który banderę swą admiralską zatknął na trzymasztowym paropływie liniowym „Marlborough“.

Times i *Herald* upewniają podobnie, że lord Cowley pozostanie na swej posadzie w Paryżu.

— Przedwczorajsze posiedzenie *Izby wyższej* rozpoczęło się tak późno, że dotychczas nie masz jeszcze szczegółowego sprawozdania z toku obrad. Nowy lord kanclerz, sir F. Thesinger, dziś lord Chelmsford zajął swe nowe miejsce wśród oklasków swych przyjaciół. Byli ministrowie z grona parów zasiedli na ławkach opozycji, gdzie pozostał także na dawnym swym miejscu hrabia Shaftesbury. Napływ ciekawych na galerię był nazbyt wielki, a wielu nawet musiało wrócić do domu, nie znalazłszy miejsca. Niemniej też zapelniona była przestrzeń w pobliżu tronu i poza szrankami, tudzież galeria dam. Wielu członków Izby niższej znajdowało się na posiedzeniu w gronie słuchaczy. Około pół do szóstej przybył lord Derby w towarzystwie lordów Ellenborough i Malmesbury. Lord Brougham wniósł interpelację, czy rząd zamysla przedłożyć Izbie dokumenta, odnoszące się do handlu niewolnikami na wyspie Cuba. Minister spraw zewnętrznych, lord Malmesbury odpowiedział, że w pierwszych trzech dniach swego urzędowania nie mógł ani pomyśleć o tem przedmiocie, zajmie się nim jednak w jak najkrótszym czasie. W dalszym toku posiedzenia podniósł się lord Derby i odezwał się w następujące słowa. „Trzy dni zajmowałem się bezustannie we dnie i w nocy, aby zawiązać nowy gabinet, do którego mnie tak niespodziewanie powołano. Ze względu na wielką wagę sprawy sądziłem, że większe uszanowanie okaże zgromadzeniu, jeśli wyszedłszy o 4. z rana do 4. z patacu Jej król. Mości nie udam się zaraz o 5. na posiedzenie, nie chcąc odzywać się żadnem niedostatecznem i niedokładnem jeszcze oświadczeniem. Przyznaję z wszelką szczerością, że podnosząc w tej chwili głos przed wami milordowie, nie czynię to bynajmniej z uczuciem tryumfu i radości, przeciwnie przyniata mię przekonanie o mych niedostatecznych siłach w obec przyjętego na siebie obowiązku i w obec trudnych spraw, jakim mam poddać. Pociesza mię tylko, że jeśli mi się nie udało odpowiedzieć tym wielkim obowiązkom, to kraj i parlament nie odmówią pobjazania temu, kto tak nagle przyszedł do władzy, nie ubiegając się o nią żadnemi niegodnymi środkami. Nim jednak przystąpię do właściwego oświadczenia, muszę naprzód dotknąć wypadków, które postawiły mię na stanowisku, jakie w tej chwili mam zaszczyt zajmować. W piątek przed czternastą dniami pozostał gabinet w mniejszości przy obradach *Izby niższej* w pewnej ważnej sprawie. Nigdy nie zdziwiło mię nie w tak wysokim stopniu, jak to wotum Izby.“ Przy tym ustępie urywają sprawozdania, wysłane z Londynu pod dniem 1. b. m. Następna też dopiero poczta uzupełni dalszy tok mowy szanownego lorda na czele rządu.

Izba niższa obradowała bardzo krótko, a przyzwoliwszy na rozpisanie nowych wyborów dla świeżo mianowanego członka gabinetu p. W. Joliffe odroczyło się zgromadzenie do d. 12. marca. Na wniosek p. Hamiltona postanowiła Izba odroczyć także aż do wspomnianego dnia dalsze obrady nad bilem wschodnio-indyjskiej pożyczki, poczem rozeszli się członkowie.

Francya.

(Nowy gabinet angielski. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Hiszpanii. — Okolnik ministra spraw wewnętrznych. — Aresztacje. — List Orsiniego do Cesarza.)

Paryż, 3. marca. Oświadczenie lorda Derby w Izbie wyższej co do stanowiska i polityki Anglii w obec rządu francuskiego doznało w Paryżu bardzo pomyślnego przyjęcia. Otrzymałe wiadomości byłyby jeszcze w dwójnasób pomyślniejsze, gdyby stanowisko lorda Derby ustaliło się silniej a nowy gabinet mógł na dłuższe liczyć istnienie.

— Dekret cesarski z dnia 25. lutego potwierdza wybory pp. Goffroy Saint-Hilaire i Luttre do cesarskiej akademii medycznej w miejscu zmarłych panów Arago i Darcet.

— Bezpośrednie doniesienia z Madrytu nie wspominają nic o przesileniu ministeryalnem, owszem rokują trwałość obecnemu ministerium. Nie potwierdza się także wcale, aby Narvaez miał odjeżdżać do Paryża a Królowa Krystyna powrócić do Madrytu. Marzątek nie myśli zarówno opuszczać senatu, jak Królowa matka

Rzymu. — Słychać tylko z pewnością, że hrabina Montijo uda się temi dniami do Paryża i przypędzi kilka miesięcy u boku swej do stojnej córki.

— Minister spraw wewnętrznych wydał nowy okólnik do wszystkich prefektów, gdzie poleca im najusilniej, aby z podwójną surowością czuwali nad wszystkimi nieznanymi podróżnikami po domach gościnnych. W tym samym reskrypcie nakazuje generał Espinasse trzymać w tajnem więzieniu osoby, oskarżone o udział w tajnych towarzystwach.

— W Morbihan przy Lorient przytrzymano znowu trzech więźniów politycznych. Lorent leży jak wiadomo w pobliza wyspy Belle-Isle.

— Uwięzionym w Paryżu adwokatowi wytoczono proces za udział w tajnych towarzystwach. Sędzią śledczym w tej sprawie zamianuje rząd p. Camusat de Besserolles. Aresztacje ponawiają się zresztą ciągle w ciągu ostatnich dni. Pomiędzy świeżo uwięzionymi wymieniają lekarza M., zamiastkałego przy ulicy Montmartre.

— Skazani spiskowi nie mają w więzieniu Roquette z nikim obcować prócz swego spowiednika ojca Hugon. Gomez odchodzi dziś do Brestu.

— List Orsiniego do Cesarza pozostał bez wpływu w miejscu swego przeznaczenia. Musiał jednak zwrócić na siebie uwagę, nie dlatego, że wyszedł od Orsiniego, który pragnął sobie nadać konieczne pewien rodzaj politycznego znaczenia, ale dlatego, że go przyjęto i odczytano publicznie, co zapewne znowu zład wypłynęło, że chodziło tu o spełnienie ostatniego życzenia, tudzież że obrońca mniemał nim poprzeć swą obronę. Dlaczegoż jednak prezydent sądu p. Delangle nie znalazł ani słowa, aby potępić według zasługi podobny środek obrony. Orsini zamierzał tym sposobem oczyścić niejako tendencję, która mu przewodniczyła. W obecnym zaś razie chodziło zarówno ukarać zamach jak i potępić całą ideę rewolucyjną. Najnowsze zajścia w Gemy dowodzą jawnie, którym państwu zagraża propaganda rewolucyjna. Okazuje list Pyata i całe w ogóle wystąpienie emigracyi, że słowa Orsiniego pozostały bez wpływu na jego stronnictwo?

Belgia.

(Wyroki w sprawie artykułów obelżywych.)

Bruxela, 2. marca. Wczoraj wydał sąd asyżów bez przypuszczenia przysięgłych zaoczny wyrok na pana V. Hallaux autora znanego artykułu o zamachu paryskim w dzienniku *Crocodile*. Pan Hallaux został skazany na 15tomiesięczne więzienie i karę pieniężną 1000 franków. Wyrok ten ma być ręką kata przyklejony na placach ratuszowych w Bruxeli, Nivelles i w Löwen. — Trybunał kasacyjny odrzucił wczoraj rekurs pana Coulon, autora artykułu ogłoszonego również o tym zamachu w dzienniku *l'rotetatre* i odesłał tę sprawę na nowo przed trybunał asyżów. — Francuskim wicekonszulem w Belgii odjęto zostało aż do dalszych postanowień prawo wizowania paszportów i książek wędrownych.

Włochy.

(Kradzieże i napady zbójckie. — Patrole.)

Urzędowa *Gaz. di Genova* sprawdza teraz, że bezpieczeństwo miasta znacznie jest wystawione na ciągle kradzieże i zuchwał napady zbójckie, i wyraża się w następujący sposób:

„Od kilku dni zasmucona jest Genua wypadkami, jakie w dawniejszym czasie tylko rzadko się wydarzały; mówimy o zbójckich napadach na publicznym gościńcu i użytych przytem niebezpiecznych groźbach. Był nawet przypadek, że po groźbie nastąpił istotny skutek; napadnięty otrzymał w szyję lekkie pchnięcie nożem.

Głód, który w czasach przesilenia lub drożyzny wywołuje takowe excessa, nie może być uważany za pobudkę takim bezprawiom. Ceny żywności są umiarkowane i na zwyczajną powróciły stopę. Wstręt do pracy i chęci pasyżycie są jednym źródłem takich zbrodni, których, jak wiemy z pewnością, dopuszczają się tak krajowcy, jak i cudzoziemcy; rząd, który nie spuszcza z oka próżniactwa waleśów, ma już w ręku sposoby, ażeby temu zapobiedz.“

Odezwa komendanta genueskiej gwardyi narodowej do wspierania wojska w patrolowaniu i odbywaniu straży, zawarta jest w następującym dziennym rozkazie z 25. lutego:

„Z początkiem 25. lutego, aż do dalszych rozkazów, będzie gwardya narodowa dostawiać co wieczora ośm kompanii, to jest jedną kompanię od batalionu na piketę straży. Kompanie te zgromadzać się będą o piątej godzinie wieczór na swych zwyczajnych zbiorowiskach i ztamtąd udawać do tych dzielnic miasta, które im zostaną pod nadzór wyznaczone. Służba ich trwa do 1. godziny po północy!“

Niemce.

(Rozprawy w Izabach berlińskich. — Sprawa Holsztyńsko-lauenburska.)

Berlin, 3go marca. Na dzisiejszem posiedzeniu senatu toczyła się zwawa debata nad wnioskiem stanów obwodu Saackiego względem przywrócenia chłosty cielesnej. Wniosek komisji względem doreczenia petycji rządowi odrzucono przy imiennem głosowaniu 48 głosami przeciw 47, a natomiast przyjęto wniosek dr. Zander względem przejścia do porządku dziennego.

— Dnia 25. z. m. zapadła jak wiadomo na związkowym zgromadzeniu uchwała w niemiecko-duńskiej sprawie. Urzędowy raport tak się o niej wyraża:

„Związkowe zgromadzenie przyjęło wniosek wydziału mianowanego dla spraw konstytucyjnych księstw Holsztynu i Lauenburga, przedłożony na propozycję kr. hanowerskiego rządu, z dnia 4. lutego. Zgromadzenie spodziewa się, że kr. duński rząd powstrzyma odąd w księstwach Holsztynu i Lauenburga wszelkich dalszych kroków niezgodzących się z związkową uchwałą z dnia 11. lutego b. r. i zmieniającego ówczesny stan rzeczy.“

Tymczasem urzędowy, w Kopenhadze, w niemieckim języku wychodzący dziennik *Gesetz- und Ministerialblatt* zawiera dla księstw Holsztynu i Lauenburga królewskie obwieszczenie z dnia 15. lutego b. r. Tem obwieszczeniem ogłasza się po poprzednim porozumieniu się z rycerskim i włościańskim stanem księstwa Lauenburga, nowe dla tego księstwa ustanowione prawo wexlowe. Jestto, jak pisze dziennik *Schles. Ztg.*, nowy dowód, jak mało myśli duński rząd o zespoleniu publicznych stosunków księstw z stosunkami całych Niemiec. Nie zaprowadziwszy w Holsztynie powszechnego niemieckiego prawa wexlowego, ustanawia duński rząd, w czasie, gdy spór z Niemcami wcale jeszcze nie jest załatwiony, dla Lauenburga osobne i nowe prawo wexlowe.

Rosya.

(Gubernie za zniesieniem poddaństwa. — Wiadomości bieżące. — Przesilenie ministerium angielskiego. — Towarzystwo połowu ryb. — Kompania amurska. — Wiadomości z Kaukazu.)

Petersburg, 24. lutego. Zniesienie poddaństwa uchwalili szlachta prócz ogłoszonych już gubernii, także i w guberniach Orel, Woroneż, Kursk, Kazań i Połtawa. Wyraziło się zatem dotąd jednoscie gubernii w tym duchu, oprócz dawniejszych Grodno, Wilno, Kowno, Petersburg, Niżny-Nowgorod i Moskwa. W ogóle stanowią te gubernie piątą część całego rosyjskiego państwa.

— Z Petersburga donoszą, że od czasu wiadomości o ministerialnem przesileniu w Anglii, zaprzestali rosyjscy kupcy wysyłać towary, zostając w niepewności rozwinięcia dalszych stosunków. Dziennik *Północna pieszczola* nadmienia z tego powodu, jak ważne zachodzą stosunki między Anglią i Rosyą, i wynurza oczekiwanie, że światłemu mężowi, stojącemu na czele nowego ministerium, powiedzie się niezawodnie utrzymać z Francją przymierze, oraz usmierzyć publiczną opinię powstającą w całej Europie na samolubstwo Anglii. Przy tej sposobności wystawia ten dziennik potrzebę utrzymania pokoju, o który uprasza Boga dla wszystkich narodów.

— Na wstawienie się Rosyi, miał być urządzony na jednej z duńskich wysp w Kategacie wspólny zakład kwarantany dla wszystkich państw nad bałtyckim morzem. Plan ten, mówi dziennik *Zeit* zaniechano, natomiast ma być na to przeznaczona mała wyspa na szwedzkim wybrzeżu, gdzie poniekąd istnieją już urządzenia w pomniejszym rozmiarze na odbywanie kwarantany dla szwedzkich okrętów.

— Za staraniem się tutejszego wielkiego domu kupieckiego utworza się towarzystwo łowienia ryb na białym morzu, i zebrali kapitał półtora miliona rubli srebrnych. To towarzystwo zamierza równocześnie połączyć jezioro Onega z białym morzem.

— *Gazeta senacka* zawiera potwierdzony przez Cesarza regulamin nowozawiazanej kompanii Amurskiej, której zamiarem jest, w okolicach położonych nad Amurem rozwijać handel i przemysł, i której kapitał wynosi milion rubli srebrnych w 4000 akcyach, każda po 250 rubli.

— Według wiadomości z Kaukazu wykonał oddział Majkopski od 21. grudnia po 12. stycznia nad Biełą i Kurdspipsem znaczne przetrzebieenie lasu, chociaż w połowie miesiąca spadły śniegi utrudniały robotę. Nieprzyjaciel starał się z wielką sprężystością udaremnić ten zamiar i stawiał silny opór, osobliwie podczas obrony aulu Sała-Achmed. Z tem wszystkiem pułkownik Kutnewicz zajął aul po czterogodzinnej walce; w tej walce poległ trzej znakomici seniorowie Abadsechów, a Chadsi-Ismail, sławny z bogactwa i wpływu w górach, został ciężko ranny. — Podobnie i wojsko oddziału Adogum zajmowało się od 6. do 15. grudnia przerzedzeniem lasu Bzachomes i zniszczeniem przyległych aulów. Tylko przy obronie bogatszych w zasoby zaopatrzonych aulów stawili gorale niejaki opór, chociaż nieprzystępny grunt był dla nich pomyslny. Zniechęcenie i niezgoda panuje między nimi. Szapsugi niechętnie pomagają Natuchajcom, a między Sefer Bejem i Mahomed Aminem, który po ucieczce z Turcji, powrócił do Abadsechów, odczuwała się dawne nienawiść.

A z y a.

(Telegram indyjski. — Dziennik zajęcia Kantonu. — Poseł francuski przyjmowany u dworu.)

Ministerium spraw zewnętrznych w Londynie otrzymało dnia 1. marca rano następującą z Alexandryi pod dniem 24. lutego datowaną depezę:

„Parostatek „Pottinger“ przybył wczoraj wieczór z Bombaju do Suez, z kąd otrzymałem następujący telegram: Naczelny wódz został zawsze jeszcze na czele 25.000 ludzi z 70 działami w Futygurze z kąd rozpocznie swoje działania. Dnia 25. lutego uderzą na Audę ze wszystkich stron. Tymczasem fortyfikują powstańcy Luknow 60 raz mocniej. Jest ich tam blisko 100.000 pod bronią. Mają być zniechęceni i do układów bardzo skłonni. Od dnia 16. nienapastowano sir James Outrama. Dnia 22. otrzymał prócz zapasów także i 34 król. pułk w posiłku. Oddział strzelców zajął pozycję na gościńcu Luknowa w pobliżu Kawnporu. Tam będą trzymać się dla utworzenia wolnej komunikacji. Dnia 29. zajął sir

Hough Rose na czele centralno-indyjskich wojsk silną warownię Ratgurh. Nieprzyjaciel umknął przez mury. Dnia 3. przybył ten sam generał na odsiecz Saugora, ocalił załogę i 100 chrześcijańskich dzieci i kobiet. Załoga była blisko pół roku zamknięta. Dnia 23. zdobyły wojska Radżputany silnie obwarowane miasto Owas. Załoga uszła w nocy wśród strasznej burzy i grzmotu piorunów. Włościanie pracują nad obrobieniem swych pól pod zimną porę, a w Delhach i okolicznych powiatach pobierają podatki, jak gdyby nie nigdy niezaszło. Dnia 7. przybył do Bombaju 18 i 72 pułk. Admiral Lyons.“ Dziennik *Times* otrzymał z Malty następujący telegram: „Kolumna Campbella liczy blisko 15.000 ludzi i do 100 dział, podczas gdy po innych stronach jest przynajmniej 10.000 ludzi w pogotowiu działać z nim wspólnie. Delhy stoją obecnie pod zwierzchnictwem komisarzów Pendżabu. Władze cywilne zostały przywrócone, armia krajowa zaś zupełnie rozwiązana. Generał-gubernator znajduje się w drodze do północnych prowincyi.“

— O zajęciu Kantonu zawiera *Overland Friend of China* z 15. stycznia bliższe szczegóły. Wydawca tego dziennika był jeden z członków prasy w Hong-Kongu, który od czasu zajęcia Kantonu przez wojsko angielskie i francuskie zajął mieszkanie w mieście. Zamieszczamy następujące doniesienia jego:

„28. grudnia. Początek bombardowania; wylądowanie wojska na wschodniej stronie miasta i French Folly. Zajęcie fortu Sin. — 29. grudnia. Bombardowanie całą noc, aż do 9. godziny zrana. Śmierć kapitana floty Bate, kula karabinowa ugodziła go w piersi w chwili gdy wskazywał najlepszy punkt na ustawienie drabin do szturm. O pół do dziewiątej Francuzi i porucznik inżynierji Stuart wdzierają się na mury. Powszechne przypuszczenie szturm wcześniejszy niż zamierzono, nie ma pod ręką ani połowy drabin do szturm. Odważny opór tatarskiego wojska przy wniesieniu do ich kwatery poniżej północnej bramy; atak i rozproszenie ich przez brygadę floty i okrętowych żołnierzy. Odwrót Chińczyków z okolic Gonghów i innych fortów na wzgórzach, gdy postrzegli, że pagoda o pięciu piętrach jest w naszym posiadaniu. — Zajęcie wysokiego fortu i świątyni na wzgórzu magazynu, założenie głównej kwatery i oszacowanie się. — 30. grudnia. Pochód ku bramie zachodniej: obsaczenie murów starego miasta silnem oddziałem wojska, pod dowództwem admirała Seymour, admirała Rigault de Genouilly i generała van Straubenzee. Poddanie się ludu i ustąpienie z miasta. — 31. grudnia. Przygotowanie do zakwaterowania wojska i wylądowania zasobów na trwałe zajęcie miasta. — 1. stycznia. Wjazd pełnomocników Francyi i Anglii do głównej kwatery. — 2. stycznia. Początek wilgotnej pory roku. Załoga chroni się od złych skutków wilgotnego powietrza. — 3. stycznia. Niedziela, dzień spoczynku. — 4. stycznia. Nieustający deszcz. — 5. stycznia. Ujęcie w niewolę wiekroła Yeh i zabranie 65 000 funt. sztr. w dolarach i sztabach srebrnych z cesarskiego skarbu. — 8. stycznia. Komisarze, tj. półkownik Holloway, M. le Capitaine de Chenez i p. Harry Parkes, mający polecenie czuwać nad rządem, zajmują z liczną strażą kwaterę w pałacu Foyuena (gubernatora) i wydają proklamacje do przyległego kraju, wzywając mieszkańców do powrotu do miasta i przyrzekając bezpieczeństwo osób i własności. — Od 8. do 15. stycznia było wszystko spokojne i jest nadzieja, że na przyszły tydzień będzie można znieść blokadę i otworzyć znowu komunikację handlową. We wszystkich dzielnicach miasta, któreśmy bez eskorty zwiedzali, okazywali ludzie chęć poddania się naszemu panowaniu i zdawali się weseli, pozbywszy się niepewności, która na nich ciążyła. Spodziewano się, że dnia 15. stycznia będzie otworzona wschodnia brama, główna dzielnica starego miasta. Admiral Seymour przybył wczoraj wieczór na pokładzie okrętu „Coromandel“ do Hongkongu i uda się jutro z powrotem na rzekę. Ogółowa strata Anglików wynosi 10 poległych i 118 rannych.“

— Jak donoszą dziennikowi *Pays* przyjmował Szach perski 27. grudnia barona Pichon na uroczystej audyencji. Potem przedstawiano go Emirowi Nirzam, proklamowanemu uroczystie następcy tronu. — Powietrze było mroźne, i ulice są zasypane śniegiem.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 6. marca. Z Cattaro donoszą: Dnia 2. b. m. wieczór zaszła nad jeziorem skutarskim między włością montenegryńską Viz Pazar i twierdzą turecką Lessandryą potyczka między Turkami i Czernogórcami, w której Montenegryni opanowali barkę z 30 Turkami i jednym działem; pięciu Turków rzuciło się w morze, a 25ciu innych ścieto. Montenegryni mieli 7 poległych i 14 rannych; barkę z działem zaciągnęli do Rieki.

Wenecya, 5. marca. Jego Cesarzew. Mość Arcyksiążę generał-gubernator przybył tu przedwczoraj, a Jej Mość najdostojniejsza Arcyksiężna Charlotte wczoraj wieczór.

Z **Turyuu** donoszą z 3. b. m.: Dziennik *Staffetta* oświadcza, że wiadomość o wydaniu uwiecznionego w Genuy Anglika Hodge rządowi francuskiemu jest fałszywa. — Rząd sardyński wysłał komendanta marynarki wojennej w zatoce Spezzji, margrabiego Provana, w towarzystwie dwóch kapitanów handlowych do Neapolu, by przedłożył sprawozdanie o pewnej kwestyi spornej, jaka zachodzi między obydwojma rządami co do punktu, na którym neapolitańskie okręta wojenne zatrzymały paropływ „Cagliari“. — Hrabia Paolo de Chastel, wyniesiony świeżo z pełnomocnika na ministerjalnego rezydenta Króla holenderskiego w Rzymie, doręczył temi dniami swoje listy wierzytelne.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 8go marca. Na dzisiejszym targu były następujące ceny: męc pszenicy (84 H) 2r.32kr.; żyta (77 H) 1r.31kr.; owsa (48 H) 1r.2kr.; ziemniaków 49kr.; — cetnar siana 1r.; okłotów 49kr.; — sąg drzewa bukowego 10r.17kr., sosnowego 7r.17kr.; — mas krup pszennych 10 $\frac{1}{2}$ kr.; maki pszennej 4kr., żytniej 2 $\frac{1}{2}$ kr. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 8 marca.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	4	43	4	46
Dukat cesarski " "	4	46	4	49
Półimperyal zł. rosyjski " "	8	15	8	19
Rubel srebrny rosyjski " "	1	35 $\frac{1}{2}$	1	36 $\frac{1}{2}$
Talar pruski " "	1	32 $\frac{1}{2}$	1	33 $\frac{1}{2}$
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	10	1	11
Galic. listy zastawne za 100 złr. } bez kuponów	79	24	79	50
Galic. obligacje indemnizacyjne }	78	45	79	18
5% Pożyczka narodowa }	84	3	84	45

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 8. marca.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	—	—
" przedał " " 100 po	80	—
" dawał " " za 100	79	30
" żądał " " za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	—	44 $\frac{2}{3}$

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 6. marca o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 84 $\frac{3}{4}$ —84 $\frac{7}{8}$. Pożyczka z r. 1851 S.B. 5% 97—97 $\frac{1}{2}$. Lomb. wen. pożyczki z 5% 97 $\frac{1}{2}$ —98. — Obligacje długu państwa 5% 82—82 $\frac{1}{2}$. — det. 4 $\frac{1}{2}$ % 72 — 72 $\frac{1}{2}$, det. 4% 64 $\frac{1}{4}$ —64 $\frac{1}{2}$, detto 3% 50—50 $\frac{1}{2}$. — detto 2 $\frac{1}{2}$ % 41 $\frac{1}{4}$ —41 $\frac{1}{2}$, detto 1% 16 $\frac{1}{4}$ —16 $\frac{1}{2}$. — Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97. — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 96 — —. Detto Peszt. 4% 96 — —. Detto Medyol. 4% 95 — —. — Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 88 $\frac{1}{2}$ —88 $\frac{3}{4}$, detto węgier. 79 $\frac{3}{4}$ —80, detto galic. i siedmiogr. 79 $\frac{1}{4}$ —79 $\frac{1}{2}$. — detto innych krajów koron. 85 — 86. — Oblig. bank. 2 $\frac{1}{2}$ % 64 $\frac{1}{2}$ —65. — Pożyczka loter. z r. 1834 327 — 328. Detto z roku 1839 129 $\frac{1}{4}$ —129 $\frac{3}{4}$. Detto z r. 1854 107 $\frac{1}{4}$ —107 $\frac{3}{4}$. Renty Como 16—16 $\frac{1}{4}$.

Galic. list. zastawne 4% 78—79. Póln. Oblig. Prior. 5% 87 — 87 $\frac{1}{2}$. — Glognickie 5% 80 — 81. Obligacje Dun. żegl. par. 5% 86 $\frac{1}{4}$ — 87. — Oblig. Lloyd (w srebrze) 5% 88 — 89. 3%. Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 111 — 112. Akcyj bank. narodowego 981 — 982. Akcyje c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 261—261 $\frac{1}{2}$. — Akcyje niż. austr. tow. eskomp. 119 $\frac{1}{4}$ —119 $\frac{1}{2}$. Detto Budzysko-Lincko-Gmundzkiej kol. — —. — Detto półn. kolei 188 $\frac{1}{4}$ — —. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 302 $\frac{1}{2}$ — 302 $\frac{3}{4}$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wypłatą 30% 103—103 $\frac{1}{4}$. — Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 94 — 94 $\frac{1}{2}$. — Detto eisańskiej kolei żel. 100 — 100 $\frac{1}{4}$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 250 $\frac{1}{8}$ — 251. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 190 — 190 $\frac{1}{2}$. Detto losy tryest. 106 $\frac{1}{2}$ —107. Detto tow. żegl. parowej 561—562. Detto 13. wydania 100 $\frac{3}{4}$ — 101. Detto Lloyd 400 — 402. Peszt. mostu łańcuch. 59 — 60. Akcyje młyna parowego wiedeń. 65 — 66. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. 80 — 80 $\frac{1}{2}$. Windischgrätz losy 25 $\frac{1}{4}$ —26. — Waldsteina losy 27 $\frac{1}{4}$ —27 $\frac{1}{2}$. Keglevicha losy 16 $\frac{1}{4}$ —16 $\frac{3}{4}$. Ks. Salma losy 43 $\frac{3}{8}$ —43 $\frac{1}{2}$. St. Genois 37 $\frac{3}{4}$ —38. Palffy losy 37 $\frac{3}{4}$ — 38. Clarego 39—39 $\frac{1}{4}$.

Amsterdam 2 m. 87 $\frac{5}{8}$ l. Augsburg Usó 105 $\frac{3}{4}$ l. Bukareszt 31 T. 267. — Konstantynopol 31 T. — Frankfurt 3 m. 105 $\frac{1}{8}$ l. — — Hamburg 2 m. 77 $\frac{5}{8}$. — Liwona 2 m. 104 $\frac{3}{4}$. — Londyn 3 m. 10—15. Medyolan 2 m. 104 $\frac{3}{4}$. — Paryż 2 m. 123 $\frac{1}{4}$. Cesarzskich ważnych dukatów agio 7 $\frac{1}{2}$ — 8 $\frac{1}{8}$. Napoleons'dor 8 13 — 14. — Angielskie Sover. 10 17 — 18 — Imperyal Ros. 8 24 — 25. Srebro —.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 8. marca.

Oblig. długu państwa 5% 81 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{8}$; losowane obligacje 5% —; obligacyi długu państwa 4 $\frac{1}{2}$ % —; 4% 72, 3% —; 2 $\frac{1}{2}$ % —; pożyczka loter. z r. 1834 —; z r. 1839 130; z r. 1854 107 $\frac{3}{4}$; pożycz. nar. z r. 1854 84 $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{8}$. Oblig. banku — Akcyje banlowe 982 Akcyje zakładu kredytowego 262 $\frac{1}{2}$. Akcyje kolei półn. po 1000 złr. 1905 Austr.-franc. akcyje kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wypłatą —; kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcyje kolei nadciśkiej 202 $\frac{1}{4}$. Kolej cesarszowy Elzbiety —. Kolej połud. półn. komunikacyjna 189. — Akcyje żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 561 $\frac{1}{2}$. Akcyje żegl. parowej Lloyd'a po 500 złr. —. — Akcyje niższ. austr. Towarzystwa eskompotowego po 500 złr. —. — Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galic. 79 $\frac{3}{4}$. — detto węgierskie 80. Amsterdam —. Augsburg 105 $\frac{3}{4}$ l. Bukareszt 262 $\frac{1}{2}$. Konstantynopol —. Frankfurt 105. Hamburg 77 $\frac{3}{4}$. Lipsk —. Liwona 104 $\frac{3}{4}$. Londyn 10 — 15. — Medyolan 104 $\frac{3}{8}$. Marsylia —. Paryż 123 $\frac{1}{4}$. Agio duk. ces. 7 $\frac{1}{8}$.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. i 7. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	319.46	— 7 6°	92.8	południowy sł.	pochmurno
2. god. popoł.	318.58	+ 0 7°	87.3	" "	"
10. god. wiecz.	317.73	— 2 5°	91.2	" "	"
Wysokość śniegu 3...					
7. god. zrana	316.44	— 1 7°	92.4	południowy mi.	pochmurno
2. god. popoł.	314.91	+ 4 2°	68.7	" sl.	"
10. god. wiecz.	314.19	— 0 0°	96.0	" mi.	śnieg
Wysokość śniegu 14...					

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. marca.

Hotel rosyjski: PP. Jouna Mieczysław i Stanisław, z Miękiszki starego. Hotel europejski: PP. Rubczyński Wład., z Uherzec winiawskich. — Czajkowski Hipolit, z Bóbrki. Hotel Langa: P. Steinhuber L., c. k. porucznik, z Gródka. Hotel angielski: P. Schmidt Konstanty, z Serednicy. Hotel Kuhna: PP. Papa a Henryk, z Zubomostów. — Uleniecki Kwiryn, z Jaremkowa. — Raczynski Felix, z Miękiszki — Wiktor Tadeusz, z Świrza. Do domu Milikowskiego: PP. Gołaszewski Piotr, z Dzieduszyca małych. Pod kolei żelazną: P. Topolnicki Franc. Xawery, z Zernicy niższej.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. marca.

PP. Baroni Jan, do Słowicy. — Dwernicki Alex., adw. kraj., do Stanisławowa. — Krätzer Imertreu Jan, c. k. major żandar., i Kizkowski Waler., do Przemyśla. — Korytko Eugen, do Piatyk. — Ks. Kantakuzeno Alex., c. k. porucznik, do Kamionki. — Krätzer-Friedzorf Edward, c. k. porucznik, do Żółtkwi. — Nahujowski Ant., do Krynicy. — Padlewski Romuald, do Uherzec. — Rubczyński Alfred, do Stanina. — Starzyński Julian, do Podkamienia. — Hr. Thurn-Taxis Alexander, c. k. major, do Rawy. — Ujejski Kornel, do Medyki. — Zurakowski Jan, do Turyleza.

T E A T R.

Dziś: Trajedyja niem.: „Die Waise aus Lowood.“

We środę na scenie polskiej: „Waryatka“, dramat w 5 aktach z francuskiego.

KRONIKA.

W Paryżu wyszedł z pod prasy pierwszy tom „Korespondencyi Napoleona I.“ To dzieło obejmuje 800 stronnic w wielkim formacie. Co do wytworu jest to napiętniejsze wydanie, jakie kiedykolwiek wyszło z pod prasy cesarskiej drukarni; powiada Monitor: ten tom zaczyna od oblężenia Toulonu w roku II. przechodzi potem do włoskich kompanii i kończy rokiem IV. po klęsce Wurmsera. Na wstępie do dzieła wykazuje raport ministra państwa, ważność tego ogłoszenia, oraz przytacza dekret, który ustanawia wydział na poszukiwanie i wydawanie napoleońskich korespondencyi, nakoniec raport wydziału z czynności sobie poleconych. Wydział składa się z trzynastu członków. Prezydentem tego wydziału jest marszałek Vaillant, wiceprezydentem, senator baron Dupin, a sekretarzem, szef dywizyi w ministerium państwa p. Peron. Cały ten raport umieszcza „Monitor“ pod dniem 20. stycznia, a w nim te słowa: „Najjaśniejszy Panie! Cesarz August policzył Cesarza w poczet Bogów, i wznosił na cześć Jego świątynię: znikła świątynia, lecz komentarze zostały. Wasza C. Mość pragnąc wystawić wieczny pomnik założycielowi swojej dynastyi, rozkazałeś nam, zbierać polityczne, wojskowe i administracyjne korespondencye Cesarza Napoleona I.“

— Administracya francuska ogłosiła wykaz wyrobionego i spożebowanego cukru z buraków w roku 1857. Liczba istniejących we Francyi fabryk cukru burakowego wynosi 340, w roku zaś 1856 było ich tylko 232. Ogólna ilość wyrobionego cukru wynosiła 114,169.001 kilogramów, a w roku 1856 tylko 74,025.581 kilogramów.

— Po bezskutecznej wyprawie na założenie telegraficznej linii łączącej Europę z Ameryką, wrócili okręta do Anglii, i odroczyły założenie na później, gdyż nietylko, iż powątpiewano o dostatecznej długości liny, ale oraz dla tego,

że zbliżała się burzliwa pora roku. Wyładowano zatem linę z okrętów „Agamemnon“ i „Niagary.“ — Na przechowanie tej liny służy w dokach Plymouthu wielka, pokryta żatoka 120 stóp długości a 80 szerokości. Ta żatoka jest podzielona na cztery kotliny, dające się według upodobania napelnąć morską wodą. W ten sposób można doświadczać od czasu do czasu siły prądu elektrycznego druta, oznaczyć wpływ oporu wody przy przesyłaniu depeszy i przekonać się o wpływach podwyższenia albo spadania temperatury elektrycznego stanu powietrza i tl. — Próby, które pod zarządem p. Whitehouse mają być podczas zimy często powtarzane, naprowadzą na doświadczenia cale nowe; nietak łatwo wydarzy się jakiemu fizykowi podobna sposobność jak tutaj, gdzie może doświadczać siły kruszcowego, gutaperką obciążonego konduktora 3 000 kilometrów długości; i który można według upodobania zanurzać albo wyjmować z wody. Ponowne założenie liny odbywać się będzie w pierwszych dniach miesiąca lipca, aby w razie niepowodzenia można w wrześniu na nowo rozpocząć próby. Konstrukcyja maszyn, potrzebnych do odwijania liny i zatopienia w morze, ma być tymczasem rozpoznawana i w potrzebnym razie poprawiona.

— Dla Sułtana tureckiego sporządzają teraz ośm przyrządów zwierciadeł, z których każde kosztuje 1.000 funtów szterlingów. Są one 15' wysokie a 8' szerokie i mają być umieszczone w obudwie na sposób europejski urządzonych salonach, Mahben i Zuhlbech, gdzie dla kolistości ścian niepodobna umieścić płaskich zwierciadeł. Przyrządy są szlufowane z najlepszego szkła krzysztalowego, spojone szczerlnie miedzianemi drutami, a usadzone w sztucznych ramach i przy rzęścislem oświetleniu sprawiają czarujący widok. Każde z tych zwierciadeł waży razem z oprawą 40 cetnarów.